

PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN LAUSUNTO 50/2002 vp

Hallituksen esitys laiksi kalastuslain 11 §:n muuttamisesta

Maa- ja metsätalousvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 4 päivänä syyskuuta 2002 lähettäessään hallituksen esityksen laiksi kalastuslain 11 §:n muuttamisesta (HE 105/2002 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi maa- ja metsätalousvaliokuntaan samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto maa- ja metsätalousvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- kalastusneuvos Pentti Munne, maa- ja metsätalousministeriö
- assistentti Pekka Lämsineva
- professori Tuomas Ojanen.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut

- lainsäädäntöneuvos Risto Eerola, oikeusministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kalastuslain 11 §:ää siten, että yleiskalastusoikeuteen perustuva onkiminen, pilkkiminen ja viehekalastus voidaan kieltää tai sitä voidaan rajoittaa nykyisestä poiketen myös kaupallisessa tai muussa erityisessä tarkoituksessa tehtyjen kala- ja rapu-

istutusten taloudellisen hyödyntämisen turvaamiseksi.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Työvoima- ja elinkeinokeskus (TE-keskus) voi lakiehdotuksen perusteella rajoittaa kalastuslain 8 §:ssä tarkoitettua kalastusta ja 9 §:ssä tarkoitettujen lupien myöntämistä tai kieltää ne, jos rajoitus tai kieltö on tarpeen 11 §:n 1 momentin 1—6 kohdassa mainituista syistä. Vastaavanlainen sääntely sisältyy nykyisinkin kalastuslain

11 §:ään. Kielto ja rajoitus voidaan kuitenkin nykyisestä poiketen määrätä myös silloin, jos se on tarpeen kaupallisessa tai muussa erityisessä tarkoituksessa tehtyjen kala- tai rapuistutusten taloudellisen hyödyntämisen turvaamiseksi. Tällöin kiellon ja rajoituksen edellytyksenä on vesialueen omistajan tai kalastusoikeuden haltijan suostumus.

TE-keskus voi määrätä kiellon ja rajoituksen enintään viideksi vuodeksi kerrallaan sekä sisällyttää rajoitus- ja kieltopäätökseen tarpeelliseksi katsomiaan ehtoja. Rajoitus- ja kieltoalueet voivat olla yhteensä enintään 25 prosenttia asianomaisen kalastusalueen vesipinta-alasta. Kielto ja rajoitus voidaan lakkauttaa tai sen ehtoja muuttaa, jos syytä kiellon tai rajoituksen säilyttämiselle sellaisenaan ei enää ole.

Kalastusalue voi 11 §:n 3 momentin nojalla määrätä vastaavan kiellon tai rajoituksen enintään kuuden kuukauden ajaksi. Edellytyksenä on, että määräys on kalaveden tuoton pienuuden vuoksi tai muusta syystä tarpeen. Jos kielto tai rajoitus on tarpeen toistuvasti, määräys on alistettava TE-keskuksen vahvistettavaksi.

Säntely koskee kalastuslain 8 ja 9 §:ssä säännellyjä ns. yleiskalastusoikeuksia. Niissä on kysymys jokaisen oikeudesta onkimisen, pilkkimisen ja viehekalastuksen harjoittamiseen samoin kuin oikeudesta saada lupa harjoittaa kotitarve- ja virkistyskalastusta. Tällaisilla ns. jokamiehenoikeuksiin rinnastettavilla yleiskalastusoikeuksilla ei ole perustuslainsuojaa (PeVL 49/2002 vp, s. 2/II). Ne eivät kuitenkaan valiokunnan mielestä jää kokonaan vaille merkitystä

arvioitaessa, millaisia kalastusrajoituksia perustuslaki sallii. Nykyisellä ja ehdotetulla 11 §:n säntelyllä suojataan vesialueen omistajan oikeuksia ja vesialueen luonnonarvoja tavalla, joka ei ole perustuslain kannalta ongelmallinen (ks. myös PeVL 8/1996 vp).

Lakiehdotuksen väljiä ilmaisuja on valiokunnan mielestä kuitenkin aiheellista täsmentää. Esimerkiksi 11 §:n 1 momentin 5 kohtaa on syytä täydentää maininnoilla niistä suojattavista seikoista, joihin kohdistuvaa "liiallista häirintää" voidaan säännöksen perusteella rajoittaa. Rajoitusperuste "muu pätevä syy" on 3 momentissa asianmukaista sitoa säntelyn hyväksyttäviin tarkoituksiin. 2 momentista on aiheellista ilmetä, millaisia ja miltä kannalta "tarpeellisia ehtoja" rajoitus- tai kieltopäätökseen voidaan sisällyttää.

Lausunto

Lausuntonaan perustuslakivaliokunta kunnioittavasti esittää,

että lakiehdotus voidaan käsitellä tavalisen lain säätämisjärjestyksessä.

Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 2002

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Paula Kokkonen /kok
vpj. Riitta Prusti /sd
jäs. Esko Helle /vas
Jouko Jääskeläinen /kd
Saara Karhu /sd
Marjukka Karttunen /kok
Jouni Lehtimäki /kok

Johannes Leppänen /kesk
Heli Paasio /sd
Osmo Puhakka /kesk
Pekka Ravi /kok
Markku Rossi /kesk
Ilkka Taipale /sd
vjäs. Veijo Puhjo /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Sami Manninen.